

Svamp og skedekatar

Udflåd fra skeden er en normal tilstand hos alle kvinder. Det naturlige udflåd indeholder store mængder mælkesyrebakterier og mindre mængde andre bakterier. En ud af fem seksuelt aktive kvinder finder deres udflåd generende. Ved betændelse kan mængden af udflåd ændre sig.

Skedens normale forsvar mod bakterier og svampe

I den raske og normale skedeslimhinde findes masser af mælkesyrebakterier (*Lactobacillus acidophilus*), som danner mælkesyre, således at skedeseekretets surhedsgrad forbliver høj. Den høje surhedsgrad er skedens naturlige beskyttelse mod opblomstring af sygdomsfremkaldende bakterier og svampe, som trives dårligt eller slet ikke ved høj surhedsgrad.

Derudover skal der være tilstrækkeligt med østrogen til at stimulere skedeslimhinden og dermed også mælkesyrebakterierne. Surhedsgraden vil således ændre sig og falde efter overgangsalderen.

Alle tilstande, som sænker skedeseekretets surhedsgrad, vil kunne bidrage til betændelse med såvel bakterier som svampe.

Udflåd forårsaget af betændelse

De hyppigste årsager til denne type udflåd er skedekatar (*bakteriel vaginose*) og skedesvamp (*candida vaginitis*). Skedekatar og –svamp optræder jævnligt samtidigt.

Skedekatar

Er hyppigst forårsaget af mere end én bakterie. Svampeinfektionen er et *symptom* på skæv surhedsgrad snarere end sygdom i sig selv.

Bakterierne overføres *ikke* seksuelt, og partnerbehandling er derfor ikke nødvendig.

Skedesvamp

Er i mere end 9 ud af 10 tilfælde forårsaget af den hvide gærsvamp (*candida albicans*). Gærsvampen findes i skeden hos 10% af alle sunde og raske kvinder uden udflåd og hos hver tredje gravide. Når disse kvinder ikke har egentlig svampebetændelse, skyldes det netop, at surhedsgraden i skeden er høj, som den skal være.

Svamp overføres kun yderst sjældent seksuelt, og partner behøver derfor ikke behandling - med mindre han også har gener.

Hvorledes kan kvinden vide, om det er katar eller svamp, hun har ?

Ved **katar** ser man oftest

- svie snarere end kløe
- snarere indvendigt end udvendigt
- tyndt gråligt-uklart eller grønligt udflåd
- opblussen efter samleje
- fiskeagtig, ram lugt, specielt efter samleje og menstruation

Ved **svamp** ser man derimod

- kløe snarere end svie
- kløen koncentreret til skedeåbningen og området omkring den
- hvidligt, hytteostagtigt udflåd
- ingen eller kun let mælkesur lugt
- opblussen på samme tidspunkt af cyklus

Behandling af skedekatar

Behandlingen kan deles op i to trin: først skal de bakterier, som ikke skal være i skeden, udryddes, og herefter skal skedens normale forsvar bygges op igen.

- Metronidazol tabletter (husk du må ikke drikke alkohol samtidig)

Når de fremmede bakterier er blevet udryddet, er det vigtigt, at skedeslimhinden får genopbygget sit normale surhedsgrad.

- Vivag / Ecovag (mælkesyrebakterier) som lægges op i skeden

Behandling af skedesvamp

- Stikpille / creme canesten (fås i håndkøb)

Ved manglende effekt eller hurtig tilbagefald gives

- Diflucan tableten – receptpligtigt.

Tilbagevendende skedeinfektion

Mulige årsager er at skedeslimhinden er i permanent ubalance:

- **Langvarige/kraftige blødninger**. Mini-/p-piller og kobberspiral kan være årsag.
- **Sæd er basisk**. Brug kondom eller foretag skylning.

- **Anvend intimsæbe.** Undgå overdreven vask.
- **Overgangsalder.** Faldende østrogen ændrer surhedsgraden. Man kan behandle lokalt med østrogen. Det medfører ikke nogen øget risiko for hverken brystkræft eller blodprop.
- **Andvend uparfumret, neutralt vaske/skyllemiddel.**
- **Brug bomuldsundertøj og vask ved 60 grader.**
- **Efter toiletbesøg** tør forfra/bagtil for at undgå smitte fra tarmen.
- **Undlad rasering.**
- **Antibiotikabehandling** hæmmer eller dræber mælkesyrebakterierne; man kan forebygge med canesten.
- **Tætsiddende bukser**, stramme trusser, g-streng og hyppig brug af bind/trusseindlæg.

Vivag kan bruges forebyggende til at øge surhedsgraden ved tilbagevendende infektioner

Ved fortsatte gener, så bestil mig. Så vil jeg foretage en gynækologisk undersøgelse og evt. lave en podning, som sendes ind til nærmere undersøgelse, for at se hvilken infektion det drejer sig om.